

פרוטוקול מס' 79

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
ביום ג', כ"ג בשבט תשל"ה - 4.2.75, שעה 08.30

נ כ ח ר :

י. חברי הוועדה: תמיד - יו"ר
א. אבו-רביע
י. בארי
א. גיבלר
א. ורדיגר
ב. צ. קשת
ד. קורן

מוזמנים:

שר המשטרה ש. הלל
ניצב ש. כהן - מפקד המשמר האזרחי
ח. הידש - משרד המשטרה
י. קרפ - משרד המשפטים
מ. לוי - משרד הפנים

ר"ש מ"ה : א. אדלר

סדר-היום:

1. חוק לחיקון פקודת המשטרה (מס' 4)
2. ש ו נ ו ת

היו"ר י. חמיר: אני פותח את הישיבה.

אני שמח לחזור לעבודה אחרי שהייתי בחו"ל, ואני מקבל בברכה את האורחים.

בשם הוועדה נשלח תנחומים לחבר הכנסת גרעין פת, שאמו נפטרה היום בשיבה טובה.

בהזדמנות זו ברצוני לברך את ח"כ יצחק שמיר, חבר הוועדה, שנבחר כיו"ר ההנהלה של תנועת החרות.

ב.צ. קשת: בשם הוועדה אני רוצה לברך את היו"ר עם שובו מחו"ל.

לפני שנעבור לסדר-היום אני מבקש להעלות בוועדה את ענין אותות מלחמת יום-הכיפורים, שהוחלט להעניקם לאנשי הצבא, המשטרה והג"א, אבל לא לאנשי שירות בתי-הסוהר. שלחתי מכתב בנדון ליו"ר ועדת החוץ והבטחון, שאליה הועברה הצעת החוק, ותבעתי לכלול בו גם את אנשי שירות בתי-הסוהר, ואני מבקש שיו"ר ועדת הפנים ימסור לשר המשטרה, היושב כאן אתנו היום, מה עמדת הוועדה בנושא של השוואת התנאים של אנשי שירות בתי-הסוהר לאלה של אנשי המשטרה והצבא. ואני גם מציע שיו"ר הוועדה יפנה ליו"ר ועדת החוץ והבטחון ויודיע גם לו על עמדתנו.

שר המשטרה ש. הלל: זאת למעשה גם עמדת הממשלה. הממשלה בהצעתה קבעה שאח אחר-המערכה יקבלו גם שוטרים וסוהרים, ודווקא ועדת החוץ והבטחון היא שהחליטה להוציא את הסוהרים מן החוק, למרות שהם צריכים להתמודד עם כ-3,000 טרוריסטים מן הקשים ביותר, חוץ מכבחי-נפשות ממש. נדהמתי מהחלטתה של ועדת החוץ והבטחון, וביקשתי לערער עליה, בפרט שכפי שאני אומר - ההצעה לכלול את הסוהרים היא הצעת הממשלה כולה. עכ"פ, בעוד דקות אחדות אני עומד להופיע בוועדת החוץ והבטחון, ואשמח לומר שם שזאת גם עמדתה של ועדת הפנים.

היו"ר י. חמיר: הקו הנקוט בידי ועדת הפנים מזה זמן רב הוא להקנות לסוהרים את הזכויות המוקנות לשוטרים ולאנשי צבא, ואני מבקש ששר המשטרה יציין בוועדת החוץ והבטחון שוועדת הפנים מאוחדת בתביעתה לכלול את אנשי שירות בתי-הסוהר בין הזכאים לקבל את העיטורים.

1. חוק לתיקון פקודת המשטרה (מס' 4)

שר המשטרה ש. הלל: עד כה היה נושא המשטר האזרחי מוסדר בקנות שער חירום, והתקנה הובאה בתוך שכדאז לאישר ועדת החוץ והבטחון. שם הועלתה ההצעה להפוך את התקנה לחקיקה ראשית.

בהצעת החוק אין שינויים גדולים לעומת מה שהיה בתקנות. התקנות הוכיחו עצמן כעונות לבעיות שאתן אנחנו צריכים להתמודד. זהו חוק הבא להפעיל אנשים בעיקר במסגרת של התנדבות, אם כי יש בו סעיפים המאפשרים לנו לכלול במסגרתו גם אנשים שיוצבו למשמר-האזרחי עפ"י חוקים מסויימים (אנשי מילואים וכו'). הנושא הוא חשוב, ואני מקווה שוועדת הפנים תתעניין לא רק לשמוע על המשמר האזרחי אלא גם לראות איך הוא פועל.

ח. הירש: ב-1 במרץ יפקע תוקפן של תקנות שער חירום שמכוון פועל המשמר האזרחי ומכוון אפשר לטפל באדם שנפגע. אנחנו מבקשים אפוא שהחוק הזה יקבל תוקף עוד לפני ה-1 במרץ, כדי שלא תיווצר לאקונה.

ח. הירש:

המשמר האזרחי הוקם בתחילתו באורח ספונטאני, לעבודות שמירה על הישובים. ורק לאחר מכן, כשניצני הארגון התחילו להתבסס, החליטה הממשלה לתת לו פורמציה משפטית מסודרת. ואז, ביולי 1974, חתם שר המשטרה על תקנות לשעת חירום בהן קבע את העקרונות הכלליים שעל-פיהם יעבוד המשמר האזרחי: לסייע בידי המשטרה בכל פעולה למען שמירת הנפש והרכוש מפני פעולות איבה, על כל המשחמע מכוך. התקנות הללו הובאו לפני ועדת החוץ והבטחון, משום שראו בענין זה ענין של בטחון פנים (במובן בטחוני ממש), אבל ועדת החוץ והבטחון סירבה לאשר הארכה ארוכה של התקנות, בפענה שענין כה מהותי חייב לבוא לפני הכנסת כחוק. אנחנו מביאים אפוא לכנסת את התקנות בצורה של תיקון לפקודת המשטרה.

לאור מהות הענין נראה לנו שהמקום הנכון לשבץ בו את התקון הוא כאמור בצורת פרק נוסף בפקודת המשטרה. בכנסת לא נתקיים כל דיון על הצעת החוק, והוחלט להעבירה לוועדה.

ד. קורן: בסעיף ההגדרות אני רואה הגדרות שונות, אבל "השר" לא מוגדר. מה הסיבה?

ח. הירש: זהו כאמור תיקון לפקודת המשטרה, ובפקודה עצמה יש הגדרה של "השר": שר המשטרה. ההגדרות המובאות כאן הן כאלו שאינן בפקודת המשטרה, והדרושות לצורך המשמר האזרחי.

התקנות הבטיחיות הראשונה בחוק זה היא סמכותה של המשטרה להסתייע במשמר האזרחי בכל פעולה שהיא מוסמכת לעשות למען שמירת הנפש והרכוש מפני פעולות איבה. לא לסייע בכל מכלול תפקידיה של המשטרה, אלא לסייע לה בפעולותיה לשמירת בטחון-הפנים של ישראל. משום כך גם ההגדרה של "פעולות איבה".

עקרון שני בהצעת החוק: המשמר-האזרחי במהותו הוא גוף וולונטרי, שאנשים באים אליו ועוזבים אותו מרצונם, בתנאים הקבועים בחוק. אבל כללנו בו גם אופציות (שביטחיים אינן מופעלות) שבמקרה הצורך אפשר יהיה לחייב אנשים במסגרת שירותם במילואים או לפי חוק הסדרת השמירה בישובים למלא את חובתם במסגרת המשמר האזרחי. מי שבא מרצונו - יכול לעזוב מרצונו; מי שנשלח במסגרת חוקים אחרים - חייב לסיים את הקופת שירותו כחוק.

העקרון השלישי אומר שכדי להקנות למשמר-האזרחי את כל הסמכויות, האפשרות לעבוד, החסינות והגיבוי - נקבע שמעמדו של איש המשמר בשעת מילוי תפקידו יהיה כמעמד שוטר, על כל המשחמע.

עקרון רביעי מדבר על קביעת שלד פיקודי-ארגוני למשמר-האזרחי. הגדודים של המשמר-האזרחי הם וולונטריים, אבל השלד הבטיחטי פועל בשכר, כדי שאנשים יוכלו להקדיש את מלוא זמנם לעבודה הזאת.

עקרון חמישי הוא העקרון הקובע איך ימונה השלד הפיקודי-ארגוני הזה של המשמר-האזרחי. אנחנו מציעים לעשות זאת במקביל לקביעת הקיימות לגבי פיקוד המשטרה, דהיינו: המיבויים ייעשו ע"י המפכ"ל, כשצ"ן מדרגת פקד ומעלה מיבוי מצריך אישור השר.

עקרון ששי: מעורבותן הבלתי-אמצעית של הרשויות המקומיות במשמר-האזרחי. החוק דן בסיוע ההדדי בין הרשויות המקומיות והמשמר האזרחי, הן ברישום וגיוס והן בהקמת ועדות בטחון וכו'. לצורך זה אפשר החוק לרשויות המקומיות לקבל את התקציב הנאות הדרוש להן לביצוע התפקידים הללו.

ב.צ. קשת: אני רוצה לשאול: יש לי רושם שיש כאן יותר מדי סמכויות: הצבא, המשטרה, שר הפנים, הרשויות המקומיות, וייתכן שיש עוד. האין זה עלול להביא לסירבול? אולי מוטב לחשוב על סמכות אחת העומדת בראש כל הפעולה הזאת?

ג. צב. ס. כהן:
זה לא מסורבל כלל. יש רשות אחת: משטרת ישראל. לגבי צה"ל מדובר באותם כוחות שצה"ל כופף למשטרת ישראל. היום הצבא מעמיד כ-2,000 אנשי הג'א לרשות המשטרה, ודינם כדין שוטרים. לצבא המשטרה היא אפוא גוף יחיד.

הרשויות המקומיות הן גוף מסייע; הן אינן מתערבות בהפעלת המשמר האזרחי ובארגונו. הן עוסקות בפעולות גיוס והתנדבות. מרגע שהאיש מתנדב - הוא עומד לרשות המשטרה.

ב. צ. קשת:
בנהריה למשל - אחד המקומות שהוא למופת מבחינת ההתנדבות למשמר האזרחי - נעשה הדבר ביזמת הרשות המקומית ובפעילותה. כל העניין של תודעה וכו' נישא ע"י העירייה. ואם כך - הרי במקום שאין בו יזמה של העירייה, יושבת המשטרה ומחכה שהעירייה תפעל.

ג. צב. ס. כהן:
היא לא יושבת ומחכה, אם כי אין ספק שלרשות המקומית יש תפקיד בכבוד מאד בשטח זה.

ח. הירש:
משום כך יש בחוק הוראה ששר הפנים יכול לחייב רשות מקומית להתחיל לפעול בשטח זה, אם הוא רואה שאין בה פעילות. יש לנו עניין רב במעורבות הציבור בנושא, ויש להבחין בין הצד הציבורי, והצד המקצועי שהוא כולו בידי המשטרה. מכל מקום, התחומים כאן ברורים מאד.

א. ורדיגר:
גם לי נראה שיש בחוק הזה סידרנות. מדובר בו על התנדבות. מצד שני, האנשים למעשה הרי הם מגויסיים, וחלות עליהם חובות שונות, כמו על שוטרים וחייילים. אבל אין כאן הגדרה מי הם האזרחים, סוגם, גילם וכו', היכולים להתנדב. ולדעתי צריך החוק להגדיר מי הם האנשים שיכולים להתנדב. לפי החוק הזה יכול חייל מילואים לבחור לו להתנדב למשמר האזרחי במקום ללכת למילואים. או שהוא נמצא כפוף לשני גופים בטחוניים שונים מבחינת התפקידים הבטחוניים אותם הוא צריך למלא. ומה קורה כשיש התנגשות בין חובתו למשמר האזרחי וקריאתו למילואים?

הי"ר י. תמיר:
ייתכן שאין כאן כפילות וריבוי סמכויות מבחינה משפטית יבשה, אבל אנו עדים היום בכלל במדינה לכך שיותר מדי מוסדות עוסקים ביותר מדי דברים תוך הצטלבות וערבות תחומים. הבעיה איננה אפוא כל-כך מעשית, אלא מנקודת מבטו של האזרח במדינה.

למשל: לפני כחדשיים פורסמה הודעה שעם משרד הפנים על גיוס אנשים שלמעלה מגיל 60 למשמר האזרחי. כיצד זה קרה שמשרד הפנים בכלל מודיע על המשמר האזרחי? החקיקה צריכה לתת סמכויות מירביות לגורם אחד בלבד, ולא לסרבול. גם דיבורי שרים בחוק אחד רק מסבך, משמר אחד חייב להוועץ בחברו.

א. גיבלבר:
שר החינוך הביא לפני זמן מה לכנסת הצעת חוק בדבר חובת שמירה בבתי-ספר. מי היא הסמכות לגבי התושבים בעניין זה? והאם החוק הוא משתלב בחוק המשמר האזרחי?

ט. לוי:
מה שמשרד הפנים הודיע לפני כחדשיים מתייחס לחוק הסדרת השמירה בישובים. זהו חוק קיים, שנועד בעיקר להפעלת שמירה בישובי הספר. כשהתעורר הצורך להפעיל אותו בשעות חירום גם לא בישובי-ספר (במקומות שבהם המשמר-האזרחי לא מספיק לכסות את כל השמירה) - כוונת משרד הפנים הייתה להפעיל את חוק הסדרת השמירה רק בשעות חירום, באקופות בהן חסריים אנשים בגלל גיוס כללי וכו'.

מ. לוי:

הממשלה מודעת לנושא זה של מספר רשויות
העוסקות בשמירה ובהבטחה, כולל הבטחת מוסדות חינוך, וכעת נבוקח
אפשרות להקים מנגנון מרכזי בנושא זה. אבל עדיין אי-אפשר להיכנס
לפרטים.

היו"ר י. חמיר:

אבל מדוע צריך עדיין להתקיים החוק המיושן
בענין זה, בדבר הרשויות המקומיות? למה
לא תהיה החקיקה ההיא כפופה לחקיקה החדשה שאנו עוסקים בה עכשיו?

מ. לוי:

כי נושא השמירה מטבעו קרוב יותר לישוב
עצמו.

נציב מ. כהן:

מה שנוגע לבתי-ספר: - לפני כ-4,5 חודשים
קיבלה המטרה על עצמה את הטיפול במשמר-
האזרחי. אבל אי-אפשר היה לתת תוך יום חשובה לנושא בתי-הספר, כי
המשמר האזרחי עדיין לא היה קיים, ולכן הוחלט על חוק מיירי בדבר חובת
ההורים לשמור בבתי-הספר. וגם כשהוחלט על הקמת המשמר האזרחי - זה לא
ענין של מהיום למחר. המשמר האזרחי הוא ענין של מתנדבים, ואם אין לך
מתנדבים - אין לך משמר אזרחי, והיה זה חוסר אחריות מצידנו אילו אמרנו
שנהיה אחראי לשמירה בבתי-הספר עוד לפני שיש בידינו משהו קונקרטי.
לכן המלצנו על הדרך הזאת בשלב זה. במקומות בהם המשמר האזרחי פועל
טוב - לאט-לאט אנחנו כוללים בו גם את נושא בתי-הספר, ולקראת שנת
הלימודים הבאה אני מניח שכל הנושא הזה יהיה בתוך המסגרת שלנו. אבל
בשלב זה לא היתה דרך אחרת. מה גם שבתוך הנושא הרגיש הזה של בתי-הספר
יש שטח רגיש במיוחד - גני-ילדים. כי אם בבתי-הספר העל-יסודיים
ניתן להפעיל את תלמידי השמירה, ואולי גם השביעיות - הרי השטח של
גני-הילדים היה יכול להשאר בלתי-מכוסה כלל.

מה שנוגע לחוק השמירה בישראלים - אנחנו
רוצים להקים חנועת התנדבות ביסודה. חוקים יש לנו מספיק. לפני כחודשיים-
וחצי חיברנו על 20 אלף איש במשמר-האזרחי. היום אנחנו מתקרבים ל-70 אלף.
קשה לי לתאר את מימדי הענין. אם לפני זמן מה היתה השמירה נגמרת ב-12
בלילה (ואז היו הגנבים יוצאים לרחוב) - היום אנחנו עדים לשמירה על
פני הלילה כולו, ומקווים להגיע לפעילות מסביב לשעון. וזהו שינוי עצום.
אמש למשל פתחתי את תחנת המשמר-האזרחי בעיר-העתיקה. יש שם 102 תושבים;
90 איש היו בפתחת התחנה.

מה שנוגע למשרד הפנים - אני הייתי כל
הזמן בגד הפעלתו של חוק השמירה. אבל אנחנו מדברים על חוק שמירה בשעות
חירום, וטוב שיהיה חוק מוכן עם שיניים, למקרה של צורך. איננו מתכוונים
עכשיו להשתמש בו, אלא כאסור בשעת חירום. כי אנחנו רוצים להתבסס על
התנדבות, וחוק השמירה איננו חוק של התנדבות. וכיוון שהצלחת המשמר-
האזרחי היא עצומה - די לנו בהתנדבות. יש מקומות שהתחילו בחוק השמירה
בשמירה של 80% מהתושבים, ולאט-לאט התנוון הענין והגיע עד ל-15% שומרים.
לעומת זה, יש מקומות שהתחילו בהם בהתנדבות של 15%, והגענו היום ל-80%,
והענין פועל. מטרת ישראל מאמינה שהדרך של התנדבות פותרת את הבעיה.
את חוק השמירה אנחנו רוצים כאסור לשמור במגירה, מוכן, מסודר ועם
שיניים, למקרה של צורך בלבד.

היו"ר י. חמיר:

למה לא לכלול את חוק השמירה כפרק בתוך
החוק הזה?

נציב מ. כהן:

בחוק השמירה נאמר למשל שאלוף הפיקוד של
הצבא הוא שממנה אנשים.

ח. הירש:

בשעתו היה צה"ל סמונה על בטחון-הפנים
במדינה, והוא קבע מי יהיה הסמונה על
השמירה. לאור ההחלטה שבטחון-הפנים הועבר למטרה - גם כאן תהיה אחידות,
וחוק השמירה עומד להיות מתוקן בהתאם.

כל הדברים שהיו בטמכותו של מפקד המחוז של הצבא יועברו עכשיו למפקד המחוז של המשטרה.

ג. ניצב ט. כהן:

אני רוצה להזכיר שעדיין יש איזורים שהשמירה בהם נשארה בידי הצבא - איזורים העיסות.

ח. לוי:

לשאלה בדבר סוג המתנדבים: - מכיוון שמדובר כאמור במתנדבים - אין בעיה של הגיל המכסימלי, אלא של הגיל המינימלי. אנחנו אומרים שכל אדם שרוצה לשמור - יכול לשמור, גם אם הוא בשירות סדיר ובא הביתה לחופש.

ח. כהן:

אבל למה אין הגדרה מיהו "מתנדב"?

א. גיבלבר:

מתנדב הוא מי שנתקבל לפי החוק. כיום הגיל המינימלי הוא 17 (אחרי שנתקבלה החלטה לגבי השמיניות, ואני מניח שנתקבלה החלטה גם לגבי שביעיות). יוצאים לשמירה גם יהודים בני 75, נערים בני 17, וגם נשים.

ח. כהן:

אבל צריך להיות גבול שאנחנו צריכים לקבוע, שמעבר לו אסור להתנדב. אחרת מחייב החוק לקבל כל מי שרוצה להתנדב.

א. גיבלבר:

ח. הירש: לא. לא די שהאיש רוצה להתנדב למשמר-האזרחי. כתוב "מי שנתקבל"; כלומר: מי שלא נתקבל - לא יכול לשמור. למשל: מי שיש לו הושעות קודמות ורוצה לקבל נשק - לא נקבל אותו (סעיף ג'). בכוונה לא קבענו כאן הגבלת גיל, כי זוהי החלטה שיכולה להשתנות מחד. קודם קיבלנו רק מגיל 18; היום שמענו כבר על גיל 17. ואני חושבת שטוב שלא יקבע הגיל בחוק, אלא יושאר גמיש, בהתאם לזמנים ולצרכים. כל אדם שרוצה להתנדב - מקבל טופס שאותו הוא צריך למלא, ועובר בדיקה. כל זה נכלל במלה "נתקבל". מי שלא נתקבל - לא נתקבל.

ח. הירש:

וכל מי שלא נתקבל - יוכל להגיש בג'צ.

א. גיבלבר:

זה לא ענין לבג'צ.

ח. כהן:

ח. הירש: כל הגבלה בחוק לא תשרת את הענין. הרי כל הכוונה שלנו היא לקבל מה שיותר אנשים, ויידחו רק אלה שנחליט באמת שאסור לתת להם נשק וסמכויות של שוטר.

ח. הירש:

אבל זה לא יכול להיות נתון להחלטה שהירותית של מישהו שיקבע למי מותר ולמי אסור לשאת נשק. ההגבלה היחידה יכולה להיות בחוק ובתקנות.

א. גיבלבר:

האשמה בפלילים היא הקריטריון היחיד.

ח. כהן:

ח. הירש: החוק ער גם לשאלה של ערבוב סמכויות בין החובות לצה"ל לבין החובות למשמר האזרחי. והחוק קובע במפורש שמי שיש עליו חובה לפי חוק שירות בטחון והוא גם מתנדב למשמר האזרחי - החובה לפי חוק שירות בטחון עדיפה.

ח. הירש:

אני מבין שהחוק הזה רחוק. אבל בכל זאת הייתי מבקש לאפשר לנו כמה ימים ללימוד

ג.צ. קשת:

הפרטים והעקרונות.

אני מציע שנקיים ועדה-משנה שתעסוק בנושא תוך שבוע, ולישיבה הבאה תגיד לנו מה מוסכם ועל מה יש הסתייגות, ואז נוכל להכריע ולהעביר את החוק לקריאה סופית בכנסת. אני מציע לוועדה-המשנה את ח"כ קשת, בארי, גיבלבר וקורן.

היו"ר י. תמיר:

הרחלט: להקים ועדה משנה מורכבת מח"כ בארי, גיבלבר, קשת וקורן, שתחקור את הנושא ותגיש למליאת הוועדה מסקנות לישיבה הבאה.

2. שונו

אני רוצה להעלות כאן נושא שניתן לו פרסום לאחרונה: כוונת משרד החקלאות להפוך 350 אלף דונם חורש לאדמת מרעה. ונדמו שאם שר החקלאות אכן יאמץ את מסקנות המשרד - הוא לא יאחר בביצוע התכנית, למרות ההתנגדויות. נראה לי שמן הדין שוועדת הפנים תזמין לכאן את שר החקלאות ותחן דעתה לנושא.

י. בארי:

אני מקבל את ההצעה. אבוא בדברים עם שר החקלאות.

היו"ר י. תמיר:

לאחרונה קראנו על המקרה המזעזע של קטין שהוכה ונחנק לאחר שהיה כלוא בתא מעצר אחד ביחד עם פושעים מבוגרים. נכון שהנושא הועלה בכנסת והועבר לוועדה. אבל אני רוצה לדבר לא על הענין המפציפי אלא על העקרון. לא פעם העלינו כאן את הנושא של החזקת קטינים בכלא ביחד עם מבוגרים, והטענה של שר המשטרה שאין לנו מקום איננה טענה.

א. ורדיגור:

ועדת הכנסת צריכה להחליט לאיזו ועדה להעביר את ההצעה - אם לוועדת הפנים או לוועדת השירותים הציבוריים העוסקת בעבריינים צעירים. לדעתי זוהי אנומליה שנוצרה ע"י התקנון בתחום של חלוקת הסמכויות בין ועדת הפנים המטפלת בנושא בחי-הסוהר ובין הוועדה לשירותים ציבוריים המטפלת בנושא של עבריינים צעירים. בעקבות סקירתו של שר המשטרה בכנסת הועלתה הצעה (שלא בתקבלה) האומרת שאת צרכי המשטרה אין למוד באמות-מידה תקציביות. אני מציע שנאמץ לנו את הצעת ההחלטה הזאת.

י. בארי:

בעת ויכוח שנערך בוועדת השירותים הציבוריים הועלתה הצעה לפנות למשטרה בקריאה שלא לפגוע במעונות לילדים ע"י המדיניות הכלכלית החדשה. אני התנגדתי להצעה, משום הדבר יפתח פתח לדרישות דומות מוועדות אחרות. יחזעם זה, אני מקבל את דעתו של ח"כ ורדיגור, ומציע כאמור שנאמץ לנו את ההצעה שלא למוד את צרכי המשטרה באמות-המידה המקובלות לגבי תקציב.

היו"ר י. תמיר:

אנחנו ככנסת צריכים לומר למשטרה את דעתנו, ללא קשר עם השאלה אם יש להם תקציב או לא. ומכאן שגם אני תומך בדבריו של ח"כ ורדיגור.

עכ"פ, אני מציע שנחכה עד להחלטת ועדת הכנסת לאיזו ועדה להעביר את הנושא. אם יוחלט להעבירו לכאן - ביחא. אם לאו - נבקש מוועדת המשנה בראשותו של ח"כ קשת לבדוק את הענין במסגרת הטיפול במשטרה בכלל, ולהסיק מסקנות, גם אם לא יונחו על שולחן הכנסת.

ג.צ. קשת:

אני רוצה לציין בצער שוועדת המשנה שהתחילה לעבוד יפה - פעילותה בחלשה, ואני מקבל עלי את האשמה. אבל קשה לנו לתאם פגישות. מכל מקום, החלטתי להפעיל את הוועדה במרץ. ואני חושב לפעול בנושא גם אם ועדת הכנסת תחליט להעביר את נושא הספציפי הזה לוועדת השירותים הציבוריים. כי ועדת השירותים עוסקת בנושא של קטינים, ואנחנו עוסקים במשטרה. אינני מקבל את הטענה שלא היה מקום. כי גם אם יש רק שני חודרי מעצר - אפשר היה לרכז את כל המבוגרים בתא אחד, ולהשאיר את הקטין בשני, או לכל היותר אפשר היה להכניס אותו לחדר של הקצין-התורן.

אני רוצה להודיע שהוועדה שנתמנתה לטפל בגבעת-עדה (ח'כ הרליץ, מנחם הכהן ואנוכי) ביקרה במקום ודיברה עם האנשים. אינני משוכנע שיש לנו דעה אחידה, אבל כולנו סבורים שיש לתת דחיפה לעניין בגבעת-עדה. אני מציע אפוא שהיו"ר יזמין את שלושתנו לשיחה, ואח'כ יעביר את הנושא בשלמותו למליאת הוועדה.

ד. סורן:

גם אני ביקרתי בגבעת-עדה, ונמסר לי שאכן בונים שם את מרכז הקליטה.

ג.צ. קשת:

לא בונים. איתרו שטח. השאלה היא אם ללחוץ להקמת מרכז הקליטה שם, או שנקבל את דעתה של ח'כ הרליץ לקבוע את מרכז הקליטה בכלל במקום בו יש סיכויים לעולה להשאר, והיא אינה רואה אפשרות לגבעת-עדה לקלוט את העולים. מבחינת שירותים אמנם טוענים חושבי המקום שהם מוכנים לקלוט עולים, אבל זוהי מושג שניהולה היה נחשל כל השנים (עובדה שלא הצטרפה אפילו לתכנית הבינון הארצית). יש להם שני בתי-ספר בפלאים, אבל אין להם תלמידים.

היו"ר י. תמיר:

נקיים אפוא ישיבה מיוחדת בנושא זה, וננסה להגיע למסקנות.

אנחנו מקבלים גם את הסיכום בעניין הקטין שופטר בתא המעצר. אנחנו מקווים שפעילותה של ועדת המשנה לענייני המשטרה תהיה מתמדת ורצופה. המצב במדינה מחייב שוועדת הפנים תהיה ערה לנושא.

ג.צ. קשת:

רציתי להודיע שקיבלתי ידיעה כי ועדת החוץ והבטחון קיבלה את דעת ועדת הפנים בעניין הכללת אנשי שירות בתי-הסוהר בחוק העיטורים.

היו"ר י. תמיר:

אנחנו חייבים לומר את דברנו בנושא הגילוייפם שהיו בעיריית ח'א. מדובר בעירייה הגדולה ביותר בארץ, המעסיקה 11 אלף עובדים קבועים. מה דעת הוועדה?

ג.צ. קשת:

אני סבור שצריך להתייחס לחופעה של עובדים שעובדים במקומות אחרים בשעות עבודתם בעירייה, אבל לא לדרכי המלחמה בחופעה.

ד. סורן:

אני אישית חומך בגישתו של מר להט בנדון. מצד שני, נדמה לי שוועדת הפנים יהיה זה כרגע דיון מוקדם מדי, כל עוד לא ברור בוויק מה קורה. ברור שאנשים צעירים בשכר במקומות אחרים בשעות עבודתם בעירייה, אבל אם צריכים להיות בלשים או לאו - עדיין לא ברור, כי הדבר מוציא שם רע לאלפי העובדים הישרים שבעירייה, והם רוצים להתארגן כדי להגן על שמם הטוב. אני מציע אפוא לחכות ולראות איך יתפתחו העניינים.

י. בארי:

התופעה בעיריית ח'א למעשה אינה יוצאת-דופן מבחינת אקלים העבודה במנגנונים הציבוריים במדינה בכלל. אחד הדברים המהיממים מצד אלה שיצאו נגד ראש העיר הוא שבנושא עצמו הם לא נגועו. ראש הוועד כשהופיע בטלביזיה לא מצא לנכון

י. בארי:

להקדיש אף מלה אחת לענין מוסר-העבודה. וועדת הפנים צריכה לתת את דעתה לנושא זה של מוסר-העבודה ברשויות המקומיות. אין זה פלא שקבוצת ראשי הרשויות המקומיות העצמאיות (אלה שנבחרו כראשי עיריות ללא מפלגות, כמו בראש לצ, ומת-השרון, קרית-אובו וכו') הניחו תמיכה בראש עיריית ת"א. המפליא הוא שמרכז השלטון המקומי לא מצא לנכון לומר על כך מלה.

הינ'ר י. תמיר:

נחזור לסוגיה זו בישיבה אחרת. אני עומד להתקשר עם ראש עיריית ת"א ולהודיע לו

שנושא הועלה לדיון.

א. ורדיגר:

אני מציע שיו"ר הוועדה יזמין לשיחה את יו"ר מרכז השלטון המקומי כדי לשמוע איך הם רואים את הדבר, וכיצד זה ייתכן שהשלטון המקומי איננו מגיב כלל. כי ברור שלא נוכל להתעלם מן התופעה הזאת.

הינ'ר י. תמיר:

אני מקבל את ההצעה.

בישיבה הבאה אמסור גם דו"ח על הדיונים במועצת אירופה, שתקדישה כרבע מזמנה לנושאי איכות הסביבה במובנם הרחב.

(הישיבה ננעלה ב-11.10)